

יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ
Ya'ad Architects & Planners Ltd.

10/09/2019
1902R6451.docx

תכנית מס' 304-0089318

פארק מורד נחל קישון

נספח בינוי ונוף - הוראות

תכולת הנספח : הוראות פיתוח נופי

עורך הנספח : אדריכל נתן קמינר
יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ

ספטמבר 2019

יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ

Ya'ad Architects & Planners Ltd.

10/09/2019

1902R6451.docx

1. רקע כללי :

פארק מורד הקישון מלווה את הנחל במורדו בקטע שבין גשר ההסתדרות למעגן הדייג. שטח הנחל אשר בקטע זה נמצא ברוחב הגדול ביותר שלו (בין 80-100 מ'), והשטחים שלצידו בהיקף מצטבר של כ- 900 דונם, אשר נשמרו מפיתוח לאורך השנים – מהווים הזדמנות ליצירת פארק עירוני עשיר בתכנים, ריאה ירוקה בלב אזור מפרץ חיפה המתועש. למימוש פעולה זו התקיימה הדברות בין רשות נחל קישון וחברת נמלי ישראל והושגו הסכמות שעל פיהן הוסבו אותם שטחים מיעוד תעשייה ליעוד פארק / גן ציבורי – מהות התכנית המוצעת.

2. סיווג השטחים :

פארק הנחל מתחלק ל- 2 אזורים :

2.1 חלק צפוני :

באזור המשתרע מדרום לשטחים הלוגיסטיים ומעגן הדייג ועד לגדת הנחל יפותח פארק נחל עירוני באופי אינטנסיבי לשימושי פעילויות פנאי, נופש, תרבות וספורט.

2.1.1 עקרונות התכנון :

- שמירת ערכי טבע, נוף והיסטוריה הקיימים במקום : נחל הקישון, חורשות האיקליפטוסים, עצים מיוחדים, בריכת מים מנדטורית, גשר ה"ביילי" הקיים (יוסב לגשר הולכי רגל), לצרכי תחזוקת הפארק וכד'.
- שמירת רצועת נחל ברוחב ובחתך עפ"י צרכי הניקוז.
- שמירת רצף שטחים פתוחים ירוקים ותנועה לאורך הנחל : פיתוח דרכי שירות / טיול רציפות להולכי רגל ורוכבים לאורך הנחל, לרבות שמירת רציפות מעבר הפארק מתחת לגשרים חוצים.
- אפשרות חציית הנחל לאזור הדרומי בגשרים להולכי רגל.
- שמירת קווי מבט לעבר רכס הכרמל.
- הסדרת דרכי גישה וכניסות לפארק :
- כבישי הכניסה לפארק יהיו מרחוב משה דיין שמצפון, ישתלבו בחלקם עם כבישי האזור הלוגיסטי, ויגיעו אל מגרשי החניה לפארק, אשר ימוקמו בתפר שבין האזור הלוגיסטי לפארק.

יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ

Ya'ad Architects & Planners Ltd.

10/09/2019

1902R6451.docx

- כניסות הולכי רגל / רוכבים ילוו את דרכי הרכב הנ"ל, ובנוסף יתוכננו התחברויות לכיוונים: דרום – לב המפרץ תחנת הרכבת, מערב – חיפה עיר תחתית, מזרח – המשך פארק מטרופוליני קישון.
- גשרים: גשר הרכבת ודרך יוליוס סימון יתוכנן במידת האפשר כיחידה אחת קומפקטית. הגשר יכלול מעבר להולכי רגל עם אפשרות לירידה אל הפארק. הגשר "ירחף" מעל הפארק במפתח רחב אשר יאפשר "זרימת" הפארק ברצף מתחתיו.

• מוקדי פיתוח:

- שילוב והטמעת מוקדי הפיתוח ומרכז המבקרים בתוך רצף השטחים הירוקים. הגדרת חמרי גמר באיפיון המשתלב בפארק.

• טיפול בגדה:

- יצוב הגדה עפ"י צרכי הניקוז – באמצעים טבעיים צמחיים.
- ייצוב קו המים עם תוספת צמחיית גדות ונטיעת עצים.
- אפשרות לפיתוח נקודתי של מרפסות, מזחים וכד' בקו המגע עם המים.

- שמירת רצועות חייץ מגוננות בתפר בין הפארק למתחמים המבונים בהיקף. המנעות מהקמת גדרות בקו התפר, ולכל הפחות הטמעת והסתרת הגדרות בתוך הצמחיה.

• צמחיה:

- מדשאות.

- עצים רחבי נוף נשירים וירוקי עד.

- צמחיה חסכונית במים וממיני ארץ ישראל.

- התאמת הצמחיה לתנאי המליחות והלחות.

- שילוב עצי צל בדרכים (כל 10 מ'), בחניות (כל 4 עצים), ובשטחי הפארק (ממוצע 7-8 עצים לדונם).

- צמחיה שאינה נכללת ברשימת הצמחים הפולשים כפי שמוגדרת ע"י רט"ג או כל גוף מוסמך אחר.

- שילוב הפעילויות בנחל – שייט סירות, מסלול חתירה, דיג וכו' עם הפיתוח הפיזי של הפארק.

יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ

Ya'ad Architects & Planners Ltd.

10/09/2019

1902R6451.docx

2.1.2 פעילויות מוצעות:

- מערכת שבילים להולכי רגל / אופניים, כולל: טיילת לאורך הנחל, אפשרויות לחצית הנחל והנגשת כל אזורי הפעילות.
- גינון: עצים ומדשאות.
- אזורים לשהייה ולפיקניק.
- מגרשי ספורט חופשיים, מכשירי כושר המותאמים לחוץ.
- מתקני משחקים מגוונים לגילאים שונים.
- אזורים להתכנסות: רחבות, אמפיתיאטרון – לקיום אירועי תרבות, מוסיקה, פסטיבלים.
- מתקנים מיוחדים לפעילות ספורט, נופש ותרבות.
- גנים נושאים: גני חיות, זוחלים, פרפרים גן בוטני וכו', מוזיאון פתוח, פיסול.

2.1.3 הנחיות לפיתוח שצ"פ בפיתוח אינטנסיבי:

- חמרי גמר איכותיים ועמידים – ריצוף, מתקנים וכו'.
- תשתיות תת קרקעיות.
- אלמנטי תשתית מוצנעים ומוסתרים.
- ריהוט גן – ספסלים פרגולות והצללות – חומרים עמידים שאינם מתלהטים.
- תאורת שבילים.
- שפת עיצוב ייחודית המאזכרת מבנים / אלמנטים היסטוריים, תעשייתיים וטבעיים מקומיים.

2.2 חלק דרומי:

באזור התחום בין כביש 22 מדרום וגדת הנחל מצפון – יפותח פארק נחל אשר ישמר וייטפח את הטבע שהתפתח באזור "האפנדיקס" ובריכות הבוצה הקיימות. לשטח זה יתווסף השטח המופר בדרום מזרח אשר יפותח כ – WET LAND. רצף השטחים הנ"ל אשר ייוצר מדרום לנחל יהיה באופי טבעי ויוכל לשמש כמסדרון אקולוגי.

יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ

Ya'ad Architects & Planners Ltd.

10/09/2019
1902R6451.docx

2.2.1 עקרונות התכנון:

- גישות:
 - מכיוון צפון – דרך גשרי הולכי רגל המתחברים לפארק האינטנסיבי שמצפון. (גשרים אלה יתוכננו גם למעבר רכב שירות).
 - מכיוון מזרח – חיבור לשביל נחל דרומי המתחבר לפארק המטרופוליני.
 - מכיוון מערב – חיבור לעיר התחתית.
 - מכיוון דרום – ירידה מכביש יוליוס סימון.
- מערכת שבילים:
 - מערכת רציפה הקושרת את כל האזורים שמדרום לנחל.
 - צמוד לגדת הנחל לא תהיה הסדרת דרכי שירות או שבילים וזאת כדי לאפשר קיומו של מסדרון אקולוגי.
- שימור טבע קיים - פיתוח אקסטנסיבי מינימלי וצמחיה באופן שיאפשר שיקום מערכות אקולוגיות (צמחית סבך צמחיית אחו לח) – בליווי מקצועי של אקולוג.
- פיתוח רצועת חייץ בדופן הדרומית של השטח בגבול כביש 20, ובדופן המערבית גבול שטחי הנמל. נטיעה צפופה של עצים ושיחים.
- אזור ה"אפנדיקס":
 - שימור קטע הקישון הישן – בטבעיותו ללא פיתוח.
 - אזור בריכות הבוצה:
- פיתוח באופי של WET LAND: צמחיה וחומרי פיתוח מתאימים. גשרונים לחציית עורקי מים, מצפורים לצפרים.
- אזור ה- WET LAND:
 - שיקום האזור המופר ופיתוח כנ"ל.
 - השבת ריכוז הנרקיסים.

2.2.2 פעילויות מוצעות:

- טיול רגלי בטבע (על שבילים העוברים בסבך, וגשרונים החוצים גופי וערוצי מים).
- תצפיות בבעלי חיים.
- פעילות לימודית / חינוכית להכרת ערכי טבע וסביבה. מרפסות ומסתורי תצפית, כיתות חוף.

יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ

Ya'ad Architects & Planners Ltd.

10/09/2019

1902R6451.docx

2.2.3 הנחיות לפיתוח שצ"פ בפיתוח אקסטנסיבי :

- שבילים רכים – מצעים, עפר, קרקע מיוצבת, שבילים צפים.
- גשרוני עץ, מסתורי תצפית.
- רחבות לכיתות חוץ.
- ללא תאורה.

